

[Albrechtsen]

fikministeriet har en tredjedel af aktierne, rederiagent for Transocean AB, Göteborg, der to gange månedlig besejler sydafrikanske havne. ØK har resten af aktierne.

Det går jo slet ikke an, at staten har aktier i en virksomhed, som er indblandet i en sådan trafik.

Spørgeren går naturligvis ud fra, at udenrigsministeren vil kunne bekræfte, at regeringen allerede har sørget for eller straks agter at sørge for, at dette bringes til ophør.

(Besvaret under spm. nr. S 206).

Spm. nr. S 206

Til udenrigsministeren (4/11 85) af:

Albrechtsen (VS):

»Kan udenrigsministeren oplyse, hvad regeringen har gjort i anledning af oplysningerne om, at Kryolitselskabet Øresund eksporterer til Sydafrika?«

Begrundelse

Staten er endnu hovedaktionær i Kryolitselskabet Øresund. Det vil sige, at Grønlandsministeren her er hovedansvarlig.

I bestyrelsen for selskabet sidder ifølge Børsens Nyhedsmagasin fra den 14. oktober 1985 bl.a. Niels Helveg Petersen fra det radikale venstre og Søren B. Jørgensen fra socialdemokratiet, der dog ifølge nyhedsmagasinet ikke har haft kendskab til eksporten til Sydafrika.

Ifølge Ugeavisen København den 31. oktober 1985 drejer eksporten sig om sådanne ting som marcipan og højtryksrensere gennem selskaberne Gerni og Danish Fancy Food.

Spørgeren går naturligvis ud fra, at udenrigsministeren vil kunne bekræfte, at regeringen allerede har sørget for eller straks agter at sørge for, at eksporten bringes til ophør.

Svar på spm. nr. S 204, 205 og 206 (15/11 85):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Regeringen har ikke foretaget sig noget i de tre nævnte tilfælde. Hverken Alfragt, Cheminova eller Kryolitselskabet Øresund har ved de af spørgeren nævnte aktiviteter foretaget sig noget, der strider mod gældende

love eller bestemmelser eller mod nogen af folketingets vedtagne beslutning.

Spm. nr. S 207

Til udenrigsministeren (4/11 85) af:

Albrechtsen (VS):

»Kan udenrigsministeren give et skøn over udviklingen i eksporten fra Danmark til Sydafrika i 1985-86, hvis der ikke gribes ind med forbud?«

Begrundelse

Ifølge Børsens Nyhedsmagasin den 14. oktober 1985 er udenrigsministeren imod et indgreb i de private virksomheders adgang til at handle med Sydafrika. Hvis virksomhederne ikke følger henstillingerne, må de selv løbe risikoen for deres omdømme, mener ministeren. Man skal ikke tvinge dem og dermed begå vold mod det internationale handelssystem.

Nu er der ellers i det internationale samfund ved at være ret bred forståelse for, at de almindelige samhandelsregler i denne sag træder i baggrunden, og man kan godt frygte, at en del virksomheder ikke tillægger deres omdømme så stor betydning, at det vil få indflydelse på eksporten. Det er ikke moral, men profitinteresser, der styrer de danske virksomheders dispositioner, hvilket bl.a. er blevet udtrykt åbenhjertigt af direktøren i Dansk Supermarked, Vagn Larsen, da han begrundede, hvorfor hans butikker fortsat ville føre sydafrikansk frugt m.v.

De senere års vækst i den danske eksport til Sydafrika tyder heller ikke på, at hensynet til omdømmet er afgørende. I 1983 eksporteredes således for ca. 591 mill. kr., i 1984 for ca. 708 mill. kr. og i første halvår af 1985 for ca. 327 mill. kr.

Man skal på denne baggrund være overordentlig optimistisk for at se en tendens til et markant fald. Og ministeren må vel være enig i, at det rigtige tal for 1986 hverken er 800 mill. eller 500 mill., men derimod 0 mill. kr.

Svar (20/11 85):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Udenrigsministeriet ophørte i konsekvens af folketingets beslutning af 26. maj 1978